

Materiały do znajomości rdzawnikowych (*Uredinales*) Lubelszczyzny

Matériaux pour la connaissance des rouilles (*Uredinales*) de la région de Lublin

JOANNA ROMASZEWSKA-SAŁATA

Zakład Botaniki Ogólnej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Romaszewska-Sałata J., (Department of Botany, Maria Curie-Skłodowska University, 20-033 Lublin, Akademicka 19, Poland): *Contribution to the knowledge of rust fungi in the Lublin region*. Acta Mycol. 10(2): 311-324, 1974. Rust fungi (*Uredinales*), 138 species, collected during the period 1969-1972 in the Lublin region are reported in the paper. The most interesting examples of the species are: *Melampsora euphorbiae-gerardianae*, *Puccinia abrotani*, *P. aromatica*, *P. chrysanthemi*, *P. cnici-oleracei*, *P. mili-effusi*, *Thecopsora galii* and *Uromyces pallidus*. These fungi have been found only in few places in Poland.

WSTĘP

W latach 1969-1972 kontynuowano badania nad florą grzybów pasożytniczych Lubelszczyzny interesując się głównie grzybami z rzędów: *Peronosporales*, *Erysiphales*, *Uredinales* i *Ustilaginales*.

W artykule tym zamieszczono wykaz 138 gatunków zebranych na 197 gatunkach roślin żywicielskich. Zamieszczone w wykazie grzyby nie były podawane w poprzedniej pracy (Sałata, Romaszewska-Sałata 1968), bądź zbierane były na nowych stanowiskach lub też na nowych roślinach żywicielskich.

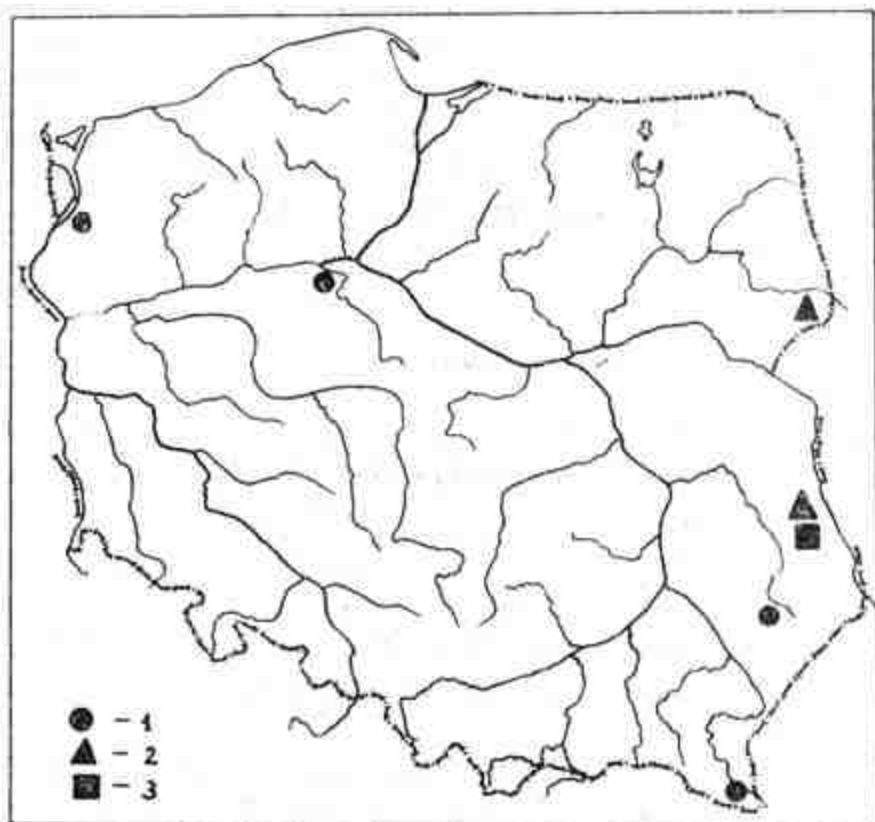
Część materiałów zebrali także studenci biologii UMCS — w okolicach Kurowa A. Szeleźniak, Radzyna Podlaskiego S. Sidorowicz, Ostrowa Lubelskiego B. Belcarz i w okolicach Werbkowic B. Nowosad.

Nazewnictwo roślin żywicielskich ustalono według „Roślin Polskich” Szafera, Kulczyńskiego, Pawłowskiego z 1967 r.

Panu drowi Tomaszowi Majewskiemu dziękuję za rewizję niektórych oznaczeń oraz za udostępnienie katalogu rozmieszczenia grzybów pasożytniczych w Polsce.

OMÓWIENIE ZEBRANEGO MATERIAŁU

Większość wymienionych w notatce rdzawnikowych stanowią gatunki spotykane na ogół często w całym kraju. Wśród nich znajdują się jednak grzyby notowane rzadziej i z tego względu zasługujące na uwagę. Do grupy tej należy zaliczyć m. in. takie gatunki, jak: *Melampsora euphorbiae-gerardianae* na *Euphorbia falcata*, *Thecopsora galii* i *Puccinia asperulae-odoratae* na *Asperula odorata*, *Uromyces pallidus* na *Cytisus ratisbonensis*, *Puccinia abrotani* na *Artemisia abrotanum*, *P. aromatica* na *Chaerophyllum aromaticum*, *P. chrysanthemi* na *Chrysanthemum carinatum*, *P. cnici-oleracei* na *Cirsium oleraceum* i *P. mili-effusi* na *Milium effusum*. Wymieniona w wykazie *Melampsora euphorbiae-gerardianae* nie była dotychczas zbierana w Polsce. Rozmieszczenie znanych dotychczas w Polsce stanowisk niektórych z wymienionych gatunków przedstawia załączona mapka (ryc. 1).

Ryc. 1. Rozmieszczenie w Polsce stanowisk (distribution géographique en Pologne): *Puccinia cnici-oleracei* na (sur) *Cirsium oleraceum* (1), *P. mili-effusi* na (sur) *Milium effusum* (2), *Melampsora euphorbiae-gerardianae* na (sur) *Euphorbia falcata* (3)

Z gatunków najczęściej spotykanych na Lubelszczyźnie wymienić należy: *Coleosporium campanulae*, *C. sonchi*, *C. tussilaginis*, *Thecopsora myrtillina*, *Uromyces striatus*, *U. fabae*, *Puccinia arenariae*, *P. coronata*, *P. graminis*, *P. malvacearum*, *P. menthae*, *P. punctata* i *P. violae*.

Wykaz (wg powiatów) wymienionych w pracy rezerwatów: pow. Bilgoraj — rez. Czartowe Pole k. Hamerni, rez. Szum k. Górecka; pow. Chełm — rez. Bachus; pow. Lubartów — rez. Brzeziczo k. Rogóżna; pow. Łuków — rez. Jata; pow. Zamość — rez. Czerkies, rez. Obrocz.

WYKAZ ZEBRANYCH GATUNKÓW I ICH STANOWISK

Uredinales

Pucciniastraceae

- Hyalopsora aspidiotus* (Peck.) Magn. — Na *Phegopteris dryopteris*: Pana-sówka — Zwierzyniec, licznie w lesie bukowo-jodłowym; V.
- Hyalopsora polypodii* (Pers.) Magn. — na *Cystopteris fragilis*: Lublin-Rury, licznie w cienistym wąwozie; V-VI.
- Pucciniastrum agrimoniae* (DC.) Tranzsch. — Na *Agrimonia eupatoria*: Radzyń Podl., Kurów, Płonki, Wolwinów, Serebryszcze, Opoczka i Hostynne, wszędzie dość licznie na przydrożach; V-IX.
- Pucciniastrum circaeae* (Schum.) Speg. — Na *Circaea alpina*: Rybnica, w borze jodłowym i rez. Czartowe Pole, w *Stellario-Alnetum*, licznie; VII-IX.
- Pucciniastrum epilobii* (Pers.) Otth. — Na *Chamaenerion angustifolium*: Białka, na skraju lasu; VIII.
- Thecopsora galii* (Link.) de Toni — Na *Asperula odorata*: rez. Bachus, licznie w *Tilio-Carpinetum*; X. Grzyb na żywicielu tym zbierany był dotychczas tylko w Puszczy Bukowej k. Szczecina, Piasecznie pow. Gryfino (Majewski 1970), Białowieskim Parku Narodowym (Siemaszko 1925, Kućmierz 1967, Majewski 1971) oraz w Bieszczadach (Domański i in. 1970).
- Thecopsora myrtillina* Karst. — Na *Vaccinium myrtillus*: rez. Jata, Feliksówka, Ostrów Lub., rez. Brzeziczo, Łańcuchów, Grabówka, Kąty, Wólka Wieprzecka, Kosobudy, Zwierzyniec i rez. Szum, licznie w borach sosnowych; VIII-X.
- Thecopsora vacciniorum* Karst. — Na *Vaccinium vitis-idaea*: rez. Jata i Działyn, nielicznie w borze sosnowym z jodłą; V-VIII.
- Calyptospora geoppertiana* Kühn. — Na *Vaccinium vitis-idaea*: rez. Jata. Zwierzyniec i rez. Czartowe Pole, licznie w borze jodłowym lub sosnowym; VII-X.
- Melampsorium betulinum* (Pers.) Kleb. — Na *Betula pubescens*: rez. Brzeziczo w *Saliceto-Franguletum*, IX; na *B. verrucosa*: rez. Jata, Zagrody, Grabówka, Katv i Majdan Górny, licznie w borach sosnowych i mieszanych; VI-IX.

Melampsorella caryophyllacearum (Link) Schroet. — Na *Abies alba*: rez. Jata, sporadycznie w borze sosnowym z jodłą, V; na *Stellaria nemorum*: rez. Czartowe Pole, b. licznie w *Stellario-Alnetum*, VII.

Coleosporiaceae

Coleosporium campanulae (Pers.) Lév. — Na *Campanula bononiensis*: Lublin-Sławinek, na słonecznym zboczu w Ogrodzie Botanicznym, VI; na *C. patula*: Serebryszcze i Kosobudy, dość licznie, VI; na *C. persicifolia*: Lublin-Sławinek, na poletku w Ogrodzie Botanicznym, VI-VII; na *C. rapunculoides*: Feliksówka, Zagrody, Wólka Lub., Lublin-Rury, Kol. Ochoża, Staw, Wolwinów, Serebryszcze, Brody i Kosobudy, licznie na przydrożach i w uprawach, V-IX; na *C. rotundifolia*: Grabówka, i rez. Czartowe Pole, dość licznie w borze sosnowym, VII-VIII; na *C. trachelium*: Łabunie, w *Tilio-Carpinetum* i Rybnica, w lesie jodlowym, nielicznie, VII-IX; na *Phyteuma spicatum*: Strzelce, nielicznie w lesie mieszanym, VI.

Coleosporium euphrasiae (Schum.) Wint. — Na *Alectorolophus glaber*: Zagrody, Kumów Majoracki, Tarnogóra i Łabunie, w uprawach zbożowych oraz na łące, VI-VII; na *Euphrasia stricta*: Chruszczów, Grabówka, Majdan Górny, nielicznie na przydrożach, VII-IX; na *Odontites rubra*: Wolwinów, przy torze kolejowym, VIII; na *O. verna*: Łabunie, licznie w uprawie żyta na rędzinie kredowej, VII.

Coleosporium melampyri Tul. — Na *Melampyrum arvense*: Mięcmierz i Serebryszcze, na kamienistym przydrożu, VI; na *M. nemorosum*: rez. Bachus, licznie w *Pino-Quercetum*, VI; na *M. pratense*: Niemce, Zagrody, Grabówka, Hamernia, licznie w borach sosnowych VII-IX.

Coleosporium sonchi (Schum.) Lév. — Na *Sonchus arvensis*: Okale, Rudnik, Lublin-Sławinek, Wolwinów, Kumów Majoracki i Brody, w uprawach okopowych na rędzinie, VI-IX; na *S. asper*: Grabówka, Wolwinów, Brody i Łabunie, dość licznie w uprawach okopowych, VII; na *S. oleraceus*: Biała, Lublin, Grabówka i Wolwinów, w ogródkach działkowych lub w uprawach okopowych, VII-VIII.

Coleosporium tussilaginis (Pers.) Lév. — Na *Tussilago farfara*: Bochotnica, Chruszczów, Wolwinów, Brody i rez. Szum, licznie na przydrożach; VII-X.

Cronartiaceae

Cronartium asclepiadeum (Willd.) Fr. — Na *Vincetoxicum officinale*: Lublin-Sławinek, licznie na poletku w Ogrodzie Botanicznym; VII.

Cronartium ribicola Fisch. — Na *Ribes nigrum*: Radzyń Podl., Ostrów Lub., Grabówka i Zamość, licznie w ogródkach, VIII-X; na *R. rubrum*: Grabówka, w lesie sosnowym, VIII.

Melampsoraceae

- Melampsora euphorbiae* (Schub.) Cast. — Na *Euphorbia exigua*: Kąty i Labunie, masowo na ścierniskach; IX.
- Melampsora euphorbiae-gerardianae* Müll. — Na *Euphorbia falcata*: Staw, nielicznie na przydrożu; VIII.
- Melampsora helioscopiae* (Pers.) Cast. — Na *Euphorbia helioscopia*: Rudnik, Lublin, Staw i Labunie, dość licznie w uprawach okopowych oraz na przydrożach; VIII-IX.
- Melampsora larici-caprearum* Kleb. — Na *Salix caprea*: rez. Jata, Lublin-Park Ludowy, Skwarki; IX-X.
- Melampsora magnusiana* Wagn. — Na *Corydalis solida*: Ciecierzyn, w ciennym wąwozie. Otrocz, rez. Obrocz i rez. Czerkies, w lesie bukowym, licznie; IV-V.
- Melampsora pinitorqua* (de By.) Rostr. — Na *Populus tremula*: Chruszczów i Majdan Górny, w zaroślach, Rybnica, w borze sosnowym, licznie; IX.

Pucciniaceae

- Aecidium lithospermi* Thüm. — Na *Lithospermum arvense*: Tarnogóra, licznie w uprawach zbożowych na glebie lessowej; VI.
- Ochrospora sorbi* (Oud.) Diet. — Na *Anemone nemorosa*: rez. Jata i Majdan, nielicznie w lesie liściastym; V.
- Tranzschelia fusca* (Relhan) Diet. — Na *Anemone nemorosa*: Górka Borkowska, Działyń, Ciecierzyn, Wrotków, Klarów, Hostynne, Zawada, licznie w *Tilio-Carpinetum*; IV-V.
- Tranzschelia pruni-spinosae* (Pers.) Diet. — Na *Prunus domestica*: Ostrów Lub., Kurów i Hostynne, niezbyt licznie w sadach; IX-X.
- Cumminsia sanguinea* (Peck.) Arthur — Na *Mahonia aquifolia*: Kock, Lublin i Nałęczów, licznie w trawnikach; VII-X.
- Gymnosporangium juniperinum* (L.) Fr. — Na *Sorbus aucuparia*: Grabówka, Hamernia i rez. Czartowe Pole, dość licznie w borach sosnowych; VII-VIII.
- Triphragmium ulmariae* (Schum.) Link — Na *Filipendula ulmaria*: rez. Jata, Radzyń Podl., Ostrów Lub., rez. Bachus, licznie w olszynach; VI-X.
- Phragmidium bulbosum* (Str.) Schlecht. — Na *Rubus caesius*: Kurów, Wolwinów, Hostynne, licznie na przydrożach, VIII-IX; na *R. plicatus* W. et N.: Ostrów Lub., w borze sosnowym; IX.
- Phragmidium mucronatum* Fr. — Na *Rosa agrestis*: Zwierzyniec, w lesie sosnowym; IX.
- Phragmidium potentillae* (Pers.) Karst. — Na *Potentilla alba*: Radzyń Podl. i Klarów, w borze mieszanym; VIII-X.

- Phragmidium rubi-idaei* (Pers.) Karst. — Na *Rubus idaeus*: Feliksówka, Adamki, Ostrów Lub., Kaznów, Markuszów, Grabówka, Lotów, Zamość i Rybnica, licznie w borach sosnowych lub jodłowych oraz w ogrodach; VIII-X.
- Phragmidium tuberculatum* Mueller — Na *Rosa canina*: Wołwinów i Hostynne, na przydrożach: VIII i IX; na *R. coriifolia*: Milejów, Antoniów, Wołwinów i Płoskie Zamojskie, na przydrożach, VIII; na *R. dumetorum*: Milejów, w zaroślach przy drodze, VIII.
- Phragmidium violaceum* (Schultz.) Wint. — Na *Rubus villicaulis*: Świdry, masowo na skraju lasu sosnowego; IX.
- Uromyces acetosae* Schroet. — Na *Rumex acetosa*: Jakubowice, Kazmierzów, na łące; V-VII.
- Uromyces dactylidis* Otth. — Na *Dactylis glomerata*: Jaszczów i Mokre, licznie na łące; VIII.
- Uromyces ervi* (Wahlr.) West. — Na *Vicia hirsuta*: Sucha Wólka, licznie w zbożu na rędzinie kredowej; VII.
- Uromyces fabae* (Pers.) de By. — Na *Vicia cracca*: Witoroż, Ostrów Lub. i Kaznów, na łące, VII-IX; na *V. faba*: Dobre, Wołwinów, Niedzieliska i Łabunie, licznie w okopowych na rędzinie, VII-IX; na *V. sepium*: Płoskie Zamojskie i Goraj, w zaroślach, VIII.
- Uromyces ficariae* (Schum.) Lév. — Na *Ficaria verna*: rez. Jata, niezbyt licznie w olszynie, Lublin-Węglin, masowo w starym parku; V.
- Uromyces flectens* Lagerh. — Na *Trifolium repens*: Lublin, Sucha Wólka i Wołwinów, na trawiastych przydrożach; VI-VII.
- Uromyces fulgens* (Hazsl.) Bul. — Na *Cytisus ratisbonensis*: Grabówka, licznie w borze sosnowym; VIII.
- Uromyces geranii* (DC.) Fr. — Na *Geranium pratense*: Rudnik, Lublin-Podzamcze, Majdan, licznie na przydrożach; VII-VIII.
- Uromyces laburni* (DC.) Fuck. — Na *Cytisus nigricans*: Wólka Wieprzeczka, licznie w lesie sosnowym; na *Cytisus ruthenicus*: Rudnik i Kąty, bardzo licznie na przydrożach, VII-IX; na *Sarothamnus scoparius*: Łańcuchów i Zawada, nielicznie w lesie sosnowo-dębowym, X-XI.
- Uromyces loti* Blytt. — Na *Lotus corniculatus*: Kaznów, Antoniów i Gościeradów, na przydrożu, VII-IX.
- Uromyces lupinicola* Bul. — Na *Lupinus luteus*: Białka, Jedlanka i Grabówka, nielicznie w uprawach; VIII-IX.
- Uromyces onobrychidis* (Desm.) Lév. — Na *Onobrychis viciaefolia*: Łabunie, licznie w uprawie; IX.
- Uromyces orobi* (Pers.) Lév. — Na *Lathyrus vernus*: Konopnica, Łabunie i Goraj, dość licznie w lesie liściastym; VII-X.
- Uromyces pallidus* Niessl — Na *Cytisus ratisbonensis*: Grabówka, nielicznie w borze sosnowym; VIII. Gatunek notowany dotychczas

tylko na Śląsku (Schroeter 1889), w pow. Gostynin (Wróblewski 1915) oraz w Puszczy Białowieskiej (Siemaszko 1925; Majewski 1972).

- Uromyces pisi* (Pers.) Wint. — Na *Lathyrus pratensis*: Wólka Łańcuchowska i Kąty, licznie na zrębie leśnym, VIII-IX; na *L. tuberosus*: Opoka i Niedzieliska, licznie w uprawach zbożowych na rędzinie kredowej, VII.
- Uromyces poae* Rabenh. — Na *Ficaria verna*: Jakubowice i Lublin-Węglin, licznie w cienistych zaroślach; V.
- Uromyces polygoni* (Pers.) Fuck. — Na *Polygonum aviculare*: Radzyń Podl., Branica, Jagodno, Kaznów i Milejów, na przydrożach; VI-IX.
- Uromyces punctatus* Schroet. — Na *Astragalus glycyphyllos*: Dominów, rez. Bachus i Kąty, licznie w borze mieszanym; IX-X.
- Uromyces rumicis* (Schum.) Wint. — Na *Rumex conglomeratus*: Turów, Ostrów Lub. i Łańcuchów, na łące; VII-VIII; na *R. crispus*: Lublin-Czechów i Klarów, łąki, VIII-IX; na *R. hydrolapathum*: Goraj, brzeg zarastającego stawu, VIII; na *R. obtusifolius*: Wrotków, Klarów i Zamość, przydroże, VIII-IX.
- Uromyces scutellatus* (Pers.) Lév. — Na *Euphorbia cyparissias*: Zagrody, Jankowa Pomorza, Kazimierzów, Bukowa Góra i Koniuchy, licznie na przydrożach; V-VII.
- Uromyces striatus* Schroet. — Na *Medicago falcata*: Milejów i Jaszczów, na przydrożu, VIII-X; na *M. lupulina*: Białka, Kurów, Jakubowice, Wrotków, Lublin-Ogród Botaniczny, Grabówka, Sucha Wólka, Zawalów, dość licznie na przydrożach, VII-X; na *M. sativa*: Jedlanka, Milejów, Jaszczów, Opoka, Wolwinów, Kumów Majoracki, Niedzieliska, Hostynne, dość licznie w uprawach, VII-X; na *Trifolium arvense*: Niemce, nielicznie na nasypie kolejowym, IX.
- Uromyces trifolii* (Hedw. f.) Lév. — Na *Trifolium pratense*: Jakubowice i Lublin-Sławinek, na przydrożach; VIII.
- Uromyces trifolii-hybridi* Paul. — Na *Trifolium fragiferum*: Chełm, licznie na przydrożu, VIII; na *T. hybridum*: Marynin, Ostrów Lub., Białka, Lublin, Starościce i Zamość, licznie na przydrożach, VIII-X.
- Uromyces trifolii-repentis* (Cast.) Liro — Na *Trifolium repens*: Rudnik, Lublin-Ogród Botaniczny, Wolwinów, Grabówka, Brody i Panasówka, przydroża; VI-VIII.
- Uromyces verruculosus* Schroeter — Na *Melandrium album*: Grabówka, licznie w uprawie koniczyny; VIII.
- Uromyces verbasci* Niessl. — Na *Verbascum phlomoides*: Bochotnica, kamieniste przydroże; VII.
- Puccinia abrotani* Fahr. — Na *Artemisia abrotanum*: Labunie, w ogródku; IX.

- Puccinia absinthi* (Hedwig f.) DC. — Na *Artemisia absinthium*: Borki, Uścimów, Kurów, Klementowice, Milejów, Jaszczów, Staw i Hostynne, licznie na przydrożach; VII-X.
- Puccinia acetosae* (Schum.) Koernicke — Na *Rumex acetosa*: Borki, Lublin-Sławinek i Wrotków k. Lublina, licznie na łące; VIII.
- Puccinia aegopodii* (Schum.) Mart. — Na *Aegopodium podagraria*: Górka Borkowska, Ciecierzyn i Łabunie, w cienistych zaroślach; IV-VII.
- Puccinia aethusae* Mart. — Na *Aethusa cynapium*: Grabówka, w ogródku; Kąty, Łabunie i Obroc, masowo na ściernisku, VII-X.
- Puccinia asperula-aparines* Pieb. — Na *Asperula rivalis*: Nałęczów i Majdan k. Lublina, na obu stanowiskach stosunkowo licznie w zaroślach nad rzeką; VII-IX.
- Puccinia allii* (DC.) Ruddph. — Na *Allium sativum*: Lublin-Sławinek, nie-licznie na poletku w Ogrodzie Botanicznym; VIII.
- Puccinia angelicae-mamillata* Kleb. — Na *Polygonum bistorta*: Jakubowice, Zemborzyce i Majdan, licznie na wilgotnych łąkach; VII-IX.
- Puccinia antirrhini* Diet. et Holw. — Na *Antirrhinum maius*: Zamość, licznie w ogródku; IX.
- Puccinia arenariae* (Schum.) Wint. — Na *Dianthus barbatus*: Radzyń Podl., Uścimów, w ogródku, VII-XI; na *Malachium aquaticum*: Jakubowice, w zaroślach na łące, VIII; na *Melandrium album*: Jakubowice, Lublin i Grabówka, na przydrożu, VII-VIII; na *Moehringia trinervia*: rez. Jata, Lublin, Klarów, Majdan, Grabówka, Łabunie, Rybnica, rez. Czartowe Pole, V-IX; na *Spergula arvensis*: Grabówka, masowo w uprawie łubinu, VIII; na *Stellaria nemorum*: rez. Jata i rez. Czartowe Pole, licznie w *Stellario-Alnetum*; rez. Czerkies, masowo przy linii oddziałowej w lesie bukowo-jodłowym; VII-X.
- Puccinia aromatica* Bub. — Na *Chaerophyllum aromaticum*: Radzyń Podl. i Ciecierzyn, w zaroślach; IV-IX.
- Puccinia artemisiella* Syd. — Na *Artemisia vulgaris*: Kostunin, Białka, Tarło, Kurów, Lublin-Sławinek, Hostynne i Łotów, licznie na przydrożach; VIII-X.
- Puccinia asarina* Kuntze — Na *Asarum europaeum*: Omelno, Bochońnica, Konopnica i rez. Czartowe Pole, licznie w lasach liściastych; VII-X.
- Puccinia asperulae-odoratae* Wurth. — Na *Asperula odorata*: rez. Bachus, licznie w *Tilio-Carpinetum*; IX-X. Gatunek notowany w Polsce dotychczas na nielicznych stanowiskach (Majewski 1971). Z Lubelszczyzny podany z okolic Krasnobrodu (Sałata i Romaszewska-Sałata 1968).
- Puccinia bardanae* Cda. — Na *Arctium lappa*: Radzyń Podl., Ciecierzyn, Hostynne, na przydrożach, VI-VIII; na *Arctium tomentosum*: Lu-

blin, Popkowice, Staw, Wolwinów i Tarnogóra, wszędzie licznie na przydrożach, VII-VIII.

Puccinia behenis (DC.) Otth. — Na *Melandrium album*: Kumów Majoracki, dość licznie w uprawie koniczyzny na rędzinie kredowej, VIII; na *Silene inflata*: Dąbrowa, na przydrożu, VIII.

Puccinia brachypodii Otth. — Na *Brachypodium pinnatum*: Goraj, polanka w lesie bukowym na kredowym zboczu, VIII; na *B. silvaticum*: Dominów, w borze mieszanym, X.

Puccinia rivalis Gäum. — Na *Asperula rivalis*: Popkowice, dość licznie w zaroślach nad rzeką, X.

Puccinia carduorum Jacky — Na *Carduus acanthoides*: Rudnik, Okale, Lublin, Staw, Opoka, Niedzieliska, Brody, licznie na przydrożach, V-VIII; na *C. crispus*: Lublin, w zaroślach nad Czechówką, IX.

Puccinia cari-bistortae Kleb. — Na *Polygonum bistorta*: Borki i Ostrów Lub., licznie na wilgotnej łące; VI-VIII.

Puccinia chaerophylli Purt. — Na *Anthriscus silvestris*: Jakubowice, Wólka Lub., Tarnogóra i Łabunie, w zaroślach; VI-VII.

Puccinia chondrillae Cda. — Na *Mycelis muralis*: Feliksówka, Białka, Dominów i Potoczek, w lesie grądowym (*Tilio-Carpinetum*), VII-IX.

Puccinia chrysanthemii Roze — Na *Chrysanthemum carinatum*: Lublin, na poletku w Ogrodzie Botanicznym. W zebranych materiale były tylko uredospory, stąd oznaczenie niezbyt pewne.

Puccinia chrysosplenii Grév. — Na *Chrysosplenium alternifolium*: rez. Jata i Skwarki, licznie w olszynie; V-IX.

Puccinia cichorii (DC.) Bell. — Na *Cichorium intybus*: Radzyń Podl., Tarło, Mięcmierz, Wrotków, Wolwinów, Sucha Wólka, Zwierzyniec, licznie na przydrożach; VI-IX.

Puccinia circaeae Pers. — Na *Circaea lutetiana*: Beldno, w lesie liściastym; VIII.

Puccinia cirsii Lasch. — Na *Cirsium canum*: Kumów Majoracki, masowo na łące, VIII; na *C. oleraceum*: Kumów Majoracki i rez. Czartowe Pole, licznie nad rzeką, VIII-X; na *C. rivulare*: Jaszczów, Kumów Majoracki, Zamość, na łąkach, VI-IX.

Puccinia cirsii-lanceolati Schroet. — Na *Cirsium lanceolatum*: Lublin, Wolwinów, Grabówka, Bychawa, Izbica, Niedzieliska, Kąty, wszędzie na przydrożach; VI-X.

Puccinia cnici-oleracei Pers. — Na *Cirsium oleraceum*: rez. Czartowe Pole, dość licznie nad rzeką w *Stellario-Alnetum*; X. Gatunek zbierany dotychczas w Polsce tylko w Puszczy Bukowej k. Szczecina (Majewski 1970), w pow. Szubin (Michalski 1956) oraz w Bieszczadach (Kochman 1971).

Puccinia convolvuli (Pers.) Cast. — Na *Calystegia sepium*: Bochothnica, bardzo licznie w zaroślach nad Wisłą; IX.

- Puccinia coronata* Cda. — Na *Alopecurus pratensis*: Milejów, na łące, X; na *Arrhenatherum elatius*: Białka i Zamość, na przydrożu, VIII; na *Avena sativa*: Lublin-Sławinek i Wolwinów, masowo w uprawach, VIII; na *Calamagrostis arundinacea*: rez. Jata i rez. Czartowe Pole, licznie w borze sosnowym z jodłą, VII-X; na *C. epigeios*: Płudy, na zrębie leśnym, VIII; na *C. lanceolata*: rez. Bachus, licznie w *Quercus-Piceetum*; na *Dactylis glomerata*: Nałęczów i Zamość, masowo na łąkach, IX-X; na *Festuca gigantea*: rez. Czartowe Pole, polanka w lesie jodłowym, X; na *F. sylvatica*: Dominów, Strzelce i Kosobudy, V-VI; na *Glyceria aquatica*: Piaski, Łączna, Klarów, Popkowice i Zamość, w szuwarach nad rzeką, VIII-X; na *Holcus lanatus*: Ostrów Lub. i Antoniów, na łące, IX-X; na *Lolium perenne*: Końskowola i Niedzieliska, przydroże, VIII-X; na *Rhamnus cathartica*: Zagrody, zarośla przy rzece, V.
- Puccinia crepidis* Schroet. — Na *Crepis tectorum*: Lublin-Rury, licznie w uprawie żyta na glebie lessowej; VI.
- Puccinia cyani* (Schleich.) Pass. — Na *Centaurea cyanus*: Białka, Lublin-Sławinek, Starościce, Grabówka, nielicznie w uprawach zbożowych; VII-VIII.
- Puccinia dactylidis* Gäum. — Na *Dactylis glomerata*: Kurów, licznie w parku; X.
- Puccinia recondita* Roberge ex Desm. — Na *Lycopsis arvensis*: Lublin-Czechów, na ugorze, VIII; na *Secale cereale*: Radzyń Podl. i Jaszczów, licznie w uprawach, VI-VII.
- Puccinia falcariae* (Pers.) Fuck. — Na *Falcaria vulgaris*: Kol. Ochoża, Staw, Łabunie, Kosobudy, na miedzach i przydrożach, VI-VII.
- Puccinia glechomatis* DC. — Na *Glechoma hederacea*: Rudnik, Lublin-Sławinek, Wolwinów i Izbica, na przydrożach; VII-IX.
- Puccinia graminis* Pers. — Na *Agropyron repens*: Frankamionka i Hostynne, w uprawach zbożowych, VIII-IX; na *Calamagrostis arundinacea*: Zabiele, w zaroślach, VIII; na *Corynophorus canescens*: Opoła, licznie na piaszczystej wydmy, IX; na *Deschampsia caespitosa*: Kurów, Jakubowice, Izbica, Kumów Majoracki, licznie na łąkach, IX; na *Hordeum vulgare*: Antoniów, licznie w uprawie, VIII; na *Lolium perenne*: Lublin-Sławinek, Milejów, Jaszczów, Grabówka, licznie na przydrożach, VIII-X; na *Triticum vulgare*: Rudnik, masowo w uprawie, VIII; na *Secale cereale*: Niedzieliska, licznie w uprawie, VII.
- Puccinia helianthi* Schw. — Na *Helianthus annuus*: Radzyń Podl., Ostrów Lub., Kurów, licznie w ogrodzie; VIII-X.
- Puccinia herniariae* Ung. — Na *Herniaria glabra*: Jagodno, dość licznie na ugorze; VI.
- Puccinia hieracii* (Schum.) Mart. — Na *Hieracium lachenalii*: Grabówka,

nielicznie w borze sosnowym, VIII-X; na *H. murorum*: Wandzin, w lesie mieszanym, V.

Puccinia hypochaeridis Oudem. — Na *Hypochaeris radicata*: Wandzin, na przydrożu; VIII.

Puccinia iridis (DC.) Wallr. — Na *Iris germanica*: Witoroż, licznie na cmentarzu; VII.

Puccinia jaceae Otth. — Na *Centaurea jacea*: Radzyń Podl., Kaznów, Jaszczów, licznie na łąkach; VIII-X.

Puccinia Komarovi Tranzsch. — Na *Impatiens parviflora*: Radzyń Podl., Kurów i Werbkowice, licznie na cmentarzu; VIII-X.

Puccinia lampsanae (Schultz.) Fuck. — Na *Lapsana communis*: Parchatka, Bochońnica i Lublin-Sławinek, licznie w zaroślach; V-IX.

Puccinia leontodonis Jacky — Na *Leontodon autumnalis*: Zagrody, Grabówka, nielicznie na przydrożu; VII-VIII.

Puccinia luzulae Libert — Na *Luzula pilosa*: rez. Jata, Grabówka, Paary i rez. Czartowe Pole, wszędzie licznie w borze sosnowym, VII-IX.

Puccinia magnusiana Koern. — Na *Phragmites communis*: rez. Brzeziczno, na obrzeżeniu torfowiska; Omelno, Ostrów Lub., Rudnik i Kurnów Majoracki, masowo na podmokłych łąkach; VIII-IX.

Puccinia malvacearum Bert. — Na *Althaea rosea*: Kazimierz, Lublin, Staw, licznie w ogródkach, VI-VII; na *Malva alcea*: Wólka Lub., licznie na przydrożu, VIII; na *M. neglecta*: Kaznów, Kurów, Bochońnica i Hostynne, na przydrożach, VII-X; na *M. silvestris*: Lublin, Staw, Łabunie i Hamernia, na przydrożach, VII-IX; na *Lavatera thuringiaca*: Lublin-Sławinek, nielicznie na poletku w Ogródku Botanicznym, VI.

Puccinia menthae Pers. — Na *Calamintha acinos*: Staw, na polu uprawnym, VI; na *C. vulgaris*: Feliksówka, Rudnik, Grabówka i Kąty, dość licznie w borach sosnowych i mieszanych, VII-X; na *Mentha aquatica*: Radzyń Podl., na podmokłej łące, X; na *M. arvensis*: Ostrów Lub. i Lublin, na polu uprawnym; na *M. longifolia*: Nałęczów, Jakubowice, Dąbrowa i Popkowice, na łąkach, VIII-X.

Puccinia mili-effusi Dupias — Na *Isopyrum thalictroides*: Górka Borkowska, V; na *Milium effusum*: rez. Bachus, X; na obu stanowiskach licznie w *Tilio-Carpinetum*. Gatunek ten na *Milium effusum* notowany był w Polsce tylko w Białowieskim Parku Narodowym (Majewski 1971).

Puccinia nigrescens Kirsch. — Na *Salvia verticillata*: Sucha Wólka, Gościeradów i Wolwinów, licznie na przydrożach; VI-IX.

Puccinia noli-tangeris Cda. — Na *Impatiens noli-tangere*: rez. Bachus, licznie w wilgotnym lesie grądowym (*Tilio-Carpinetum corydaletosum*); VI.

Puccinia oreoselini (Str.) Fuck. — Na *Peucedanum oreoselinum*: Lublin

na poletku w Ogrodzie Botanicznym, Gościeradów i Kosobudy, w borze sosnowym; VI-IX.

Puccinia phragmitis (Schum.) Koern. — Na *Phragmites communis*: Jakubowice, licznie na podmokłej łące; VIII.

Puccinia picridis Hazsl. — Na *Picris hieracioides*: Opoka, na miedzy; VII.

Puccinia piloselloidarum Probst. — Na *Hieracium pilosella*: Grabówka, Frankamionka, na przydrożu; VII-IX.

Puccinia pimpinellae (Str.) Mill. — Na *Pimpinella nigra*: Serebryszcze, ugór z płytką nawapienną glebą piaszczystą, VI; na *P. saxifraga*: Lublin-Sławinek, Wolwinów, Grabówka, Opoka, Biłgoraj i Hamernia, na przydrożach, VI-VIII.

Puccinia poarum Niels. — Na *Tussilago farfara*: Jagodno, Chruszczów, Lublin-Wrotków, Kol. Ochoża, Horodyszcze, Staw, Wolwinów, Tarnogóra, licznie na przydrożach; V-IX.

Puccinia polygoni-amphibii Pers. — Na *Polygonum amphibium* f. *terrestre*: Bochotnica, Wrotków, Staw i Popkowice, na łąkach; VIII-X.

Puccinia polygoni Alb. et Schwein. — Na *Polygonum convolvulus*: Tarnogóra, na ściernisku; VIII.

Puccinia pulsatillae Kachlbr. — Na *Anemone silvestris*: Lublin, na poletku w Ogrodzie Botanicznym i Serebryszcze, na łące węglanowej; VI.

Puccinia pulverulenta Grev. — Na *Epilobium hirsutum*: Jakubowice, licznie nad rzeką; VIII.

Puccinia punctata Link — Na *Galium mollugo*: Lublin-Helenów, Rudnik i Wolwinów, na przydrożach, VII; na *G. Schultesii*: Omelno, Konopnica, rez. Bachus i Bezek, w *Tilio-Carpinetum*, VI-X; na *G. verum*: Grabówka, polanka w borze sosnowym, VIII; na *G. uliginosum*: Dobużek, w zaroślach, na łące, VI.

Puccinia pygmaea Erikss. — Na *Calamagrostis epigeios*: Wrotków i Grabówka, słoneczne trawiaste zbocze; VIII.

Puccinia saniculae Grev. — Na *Sanicula europaea*: Konopnica, Dominów i Potoczek, licznie w *Tilio-Carpinetum*; IX-X.

Puccinia silvatica Schroet. — Na *Taraxacum officinale*: Jankowa Pomorza, nielicznie na przydrożu; V.

Puccinia suaveolens (Pers.) Rostrup. — Na *Cirsium arvense*: Kazimierz, Okale, Lublin-Sławinek, Staw, Kumów Majoracki i Grabówka, na polach uprawnych, VI-IX.

Puccinia tanacetii DC. — Na *Tanacetum vulgare*: Wrotków, licznie na nasypie kolejowym; VIII.

Puccinia taraxaci (Rabent.) Plowr. — Na *Taraxacum officinale*: Bochotnica, Lublin, Majdan, Wolwinów, Labunie, licznie na przydrożach; V-IX.

- Puccinia urticae-hirtae* Kleb. — Na *Carex hirta*: Ostrów Lub., Gościeradów i Dobromierzyce, na przydrożach; VII-VIII.
- Puccinia valantiae* Pers. — Na *Galium vernum*: Wandzin, Zagrody, Jan-kowa Pomorza, rez. Bachus, Kąty, Goraj, Hamernia, licznie w lasach liściastych i mieszanych; na *G. uliginosum*: Jakubowice, na wilgotnej łące, VII.
- Puccinia veronicae* Schroet. — Na *Veronica spicata*: Lublin, na poletku w Ogrodzie Botanicznym, Zakrzew, słoneczne zbocze; VIII.
- Puccinia violae* (Schum.) DC. — Na *Viola collina*: Lublin, na poletku w Ogrodzie Botanicznym, VI; na *V. hirta*: Ciecierzyn, Lublin-Sławinek i Grabówka, w zaroślach kserotermicznych, VI-VIII; na *V. mirabilis*: Kąty i Kosobudy, licznie w świetlistej dąbrowie, VI-IX; na *V. silvestris*: rez. Jata, Konopnica, Grabówka, Kosobudy, Majdan Górny, rez. Czartowe Pole, licznie w różnych zbiorowiskach leśnych, VI-X.

RÉSUMÉ

Dans cet article on a présenté la liste de 138 espèces de rouilles (*Uredinales*) récoltées principalement de 1969 à 1972 dans de la région de Lublin. La plupart des rouilles en question sont des espèces rencontrées communément dans le pays entier. Dans ce nombre il y en a quelques notées plus rarement et pour cette raison méritant une mention particulière. La liste — p. 312. *Melampsora euphorbiae-gerardiana* mentionnée dans cette liste, est une espèce nouvelle pour la Pologne.

LITERATURA

- Blumer S., 1963, Rost- und Brandpilze auf Kulturpflanzen, Jena.
- Cummins G. B., 1971, The Rust Fungi of Cereals, Grasses and Bamboos, Berlin.
- Domanski S. i in., 1970, Mikoflora Bieszczadów Zachodnich, IV. (Zatwarnica, 1965), Acta Mycol. 6: 129-179.
- Gaumann E., 1959, Die Rostpilze Mitteleuropas mit besonderer Berücksichtigung der Schweiz, Beitr. Krypt.-Fl. Schweiz, 12: 1-1407.
- Guyot A. L., 1938, 1951, 1957, Les Uredinées, I; II; III, Paris.
- Kochman J., 1971, Mycotheca Polonica, fasc. XX-XXV.
- Kuźmierz J., 1967, Materiały do flory grzybów pasożytniczych Polski, Rocznik Nauk.-Dydakt. WSP Kraków 28: 93-107.
- Majewski T., 1970, Przyczynek do flory grzybów pasożytniczych Zachodniego Pomorza, Acta Mycol. 6: 77-94.
- Majewski T., 1971, Grzyby pasożytnicze Białowieskiego Parku Narodowego na fle mikoflory Polski, Acta Mycol. 7: 299-389.
- Majewski T., 1972, Rzadkie i nowe dla Polski gatunki *Erysiphaceae*, *Uredinales* i *Ustilaginales*, Acta Mycol. 8: 219-227.
- Michalski A., 1956, Grzybki pasożytnicze zebrane na łąkach nadnoteckich na odcinku Władysławowo-Rynarzewo w roku 1954, Fragm. Florist. Geobot. 11: 209-213.

- Salata B., Romaszewska-Sałata J., 1968, Materiały do znajomości grzybów pasożytniczych Lubelszczyzny. Część I. Rdze (*Uredinales*) Ann. Univ. M. C.-S., sect. C, 165-180.
- Schroeter J., 1889, Die Pilze Schlesiens, I. Breslau.
- Siemaszko W., 1925, Fungi Białowieżenes exiccati. Centuria secunda, Acta Inst. Phytopath. Scholae Super. Agric. Varsav., p. 1-18.
- Urban Z., 1969, Die Grasrostpilze Mitteleuropas mit besonderer Berücksichtigung der Tschechoslowakei I. Rozpr. Čes. Akad. Véd. 79 (6): 1-105.
- Wilson M., Henderson D. M., 1966, British Rust Fungi. Cambridge.
- Wróblewski A., 1915, Spis grzybów zebranych na Ziemiach Polskich przez Feliksa Berdaua i Aleksandra Zalewskiego oraz wybranych z zielników Komisji Fizjograficznej Akademii Umiejętności przez prof. M. Raciborskiego. Spraw. Kom. Fizj. 49: 92-125.